

කවරයේ කතාව -1 ජර්සරය

ලෝකය රත්වෙයි

“රියට රස්තෙයි තේද?” මේ දිනවල නිතරම කතාබහට ලක්වන මාතෘකාවකි. සැබවින්ම මේ කාලය තුළ දිවයිනේ ප්‍රදේශ වැඩි ගණනක උෂ්ණත්වය ඉහළ යාම ගැන වාර්තා වී තිබේ. මේ දිනවල මේ උෂ්ණත්ව වෙනසට හේතුව කෙටිකාලීන කාලගුණ විපර්යාසයන් ය. එහෙත් ඉදිරියේදී අපට මීට වඩා හයානක කාලගුණ විපර්යාසයන් අත්දකින්නට සිදුවනු ඇත. ඒ වෙනස්කම්වලට මූලිකවම බලපාන්නේ පෘථිවිය උණුසුම් වීමේ සංසිද්ධිය යි.

පෘථිවිය උණුසුම් වීම දැනට අපට ඇඟට දැනෙන රස්තයකට සීමාවූවත් අනාගතයේදී එය ඇතැම් බිම් ප්‍රදේශ මිනිසාට අහම්බවියාම තෙක් වර්ධනය විය හැකි ය.

පෘථිවිය උණුසුම් වීම නිසා විනාශයට පත්වනු ඇත්තේ ඇත්ථාක්-ටිකාවේ පෙත්ගැයින් පමණක් නොවේ. මහාද්වීප රැසක රටවල් විශාල ගණනක් ඉන් අනතුරට පත්වනු ඇත.

මේසා විශාල විනාශයකට මිහිකන ඇද දමන පෘථිවිය උණුසුම් වීමේ සංසිද්ධියට වගකිව යුත්තේ මිනිසාගේ පරිසර විරෝධී වර්ධාවත්

ඇමරිකාවේ තැන්පාස්වල සිටි නිව්ගුංගලන්හි දක්වා හිඹු දැඩි උණුසුම් නිසා (2000 මැයි) ජල කරාමයක පිහිටි පහන බෙලවෙයාහි ළමයෙක් 1998 ගිම්හානයේදී ඩලාස් හි උෂ්ණත්වය සෙල්සියස් අංශක 38 දක්වා ඉහළ ගියේය. ඉන්දියාවේ දැඩි උණුසුම් නිසා 1998 මැයිවල මියගිය ගණන 2500 කි. චොෂින්ටන්හි වෙරළ පිහිටි කාලය (70 හා සසඳන කල) දින 7 කට කලින් සිදු විය.

ය. වඩාත් නිවැරදිව කියනවා නම් ඇතැම් රටවල් හිතුවක්කාර ලෙස පරිසරයට හරිතාගාර වායු නිකුත් කිරීම නිසාය, මේ විපත වන්නේ. කියෝතෝ ගිවිසුම බිහි වුවේ මේ

පරිසර විනාශය යම් පමණකින් හෝ වළක්වාලීමේ අරමුණෙනි. එහෙත් පසුගියද ලෝක බලවතා වන ඇමරිකාව මේ ගිවිසුමෙන් ඉවත් වූයේ පරිසරයට ආදරය කරන ලෝ

පෙත්ගැයින්ට නරක කාලයක්
 ඇත්ථාර්ටිකාව නිවහන කර ගත් ඇමෙලි පෙත්ගැයින්ලා සිටින හිම කඳු දැන් වේගයෙන් දියවෙන්නට පටන්ගෙන තිබේ. හිමිමන්ජාරෝ කන්දෙන් 75% ක්ම දැන් විනාශ වී ගොසින් (1912 හිඹු ප්‍රමාණයෙන්) මෙහි ඇති හිම ඉදිරි වසර 15 තුළදී සම්පූර්ණයෙන්ම අතුරුදහන්වනු ඇත. ඔයිකල්විල (නැගෙනහිර සයිබීරියා) ජලය මිදීම සිදු වූයේ නියමිත කලට දින 11 ක් පසුවෙලා ය. වෙහිසියුලාවේ 1972 දී ගලාසිටූ 6 ක් හිඹුණ ද දැන් ඇත්තේ එක දෙකකි.

වාසිත් තුළ ප්‍රබල කම්පාවක් ඇතිකරමිනි. (කියෝතෝ ගිවිසුම පිලිබඳ විශේෂ ලිපියක් 15 පිටුවේ ජගත් ප්‍රවණතා විශේෂාංගය යටතේ පළ වේ. ජනාධිපතිවරයාගේ හෝ වෙනත් ඇමරිකානු දේශපාලන නායකයන්ගේ අදහස කුමක් වූණත් පරිසර ගැටලු අමතක කොට දමා අන් පිය දමා ගන්නට ඔවුන්ට ඉඩක් නොලැබේ. මන්දයත් ලෝකයේ හරිතාගාර වායු නිෂ්පාදනයෙන් 25% කට ම වගකිව යුත්තේ ඇමරිකාව වන බැවිනි.

මේ වායූන් මෙතරම් විශාල ප්‍රමාණයක් මුදා හැරියත් ඇමරිකාවේ ඇත්තේ ලෝක ජනගහනයෙන් සියයට හතරක් තරම් සුළු ජනගහනයක් පමණි. 19 සිට මේ වන තුරු ඇමරිකාව විසින් පිට කර තිබෙන කාබන්ඩයොක්සයිඩ් වාතය ගණන බිලියන 186 ක් පමණ වේ. කැනඩාවේ මේ ගණන 14.9 ක් වන අතර ඉන්දියාවේ 15.5 කි. ඕස්ට්‍රේලියාවේ 7.6 කි.

බුෂ්ගේ පරිසර ප්‍රතිපත්තිය මෙයාකාරයට අහිතකර දිශාවකට ගමන් කළත් ඇමරිකාවේ ප්‍රාදේශීය රාජ්‍යයන්ගේ මීට වඩා හොඳ ප්‍රවණතාවක් පවතී. 1993 දී ඇමරිකාවේ මර්ගන් ප්‍රාන්තයේ පෝට්ලන්ඩ් නගරයේ කාබන් ප්‍රමාණ අඩුකර ගැනීමේ සැලැස්මක් ඇරඹිණි. පසුව, ඩෙන්වර් හා මිනෙසොටාප්‍රාන්තයේ) නගර ද මේ වැඩපිළිවෙළ ක්‍රියාත්මක කෙරුණි. ඇමරිකාවේ ප්‍රාන්ත නගරවල පමණක් නොව වෙනත් රටවල ද මෙසේ නගරයේ කාබන්ඩයොක්සයිඩ් අඩුකිරීමේ ක්‍රම ක්‍රියාත්මක වේ. කොපන්හේගන් හා හෙල්සින්කි ඊට නිදසුන් ය. ලොවපුරා ප්‍රාදේශීය ආණ්ඩු (හා නගර) මෙසේ එක්ව ඇත්තේ එක් අරමුණක් සපුරා ගන්නට ය. ඒ 2010 වන විට කාබන්ඩයොක්සයිඩ් මුදාහැරීමේ ප්‍රතිශතය 20% කින් අඩුකර ගන්නට ය.

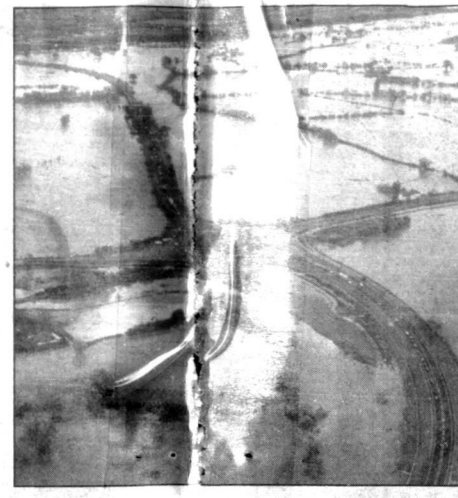
පෝට්ලන්ඩ් නගරය මේ වනවිටත් පරිසර සුරක්ෂාව වෙනුවෙන් වැදගත් පියවර රැසක් ගෙන ඇති අතර ඒවායින් සාර්ථක ප්‍රතිඵල ලැබෙමින් පවතී. කාබන්ඩයොක්සයිඩ් උරා ගැනීම සඳහා ගෙක්ටයාර 30,000 ක භූමි ප්‍රමාණයක ගස් වවනු ලැබ ඇති අතර අඩුවෙන් කාබන්ඩයොක්සයිඩ් මුක්ත කරන්නා වූ වාහන මිලදී ගැනීමේ වැඩපිළිවෙළක් ද ඇරඹා තිබේ. නගරයේ වාහන භාවිතය දැන් 15% කින් අඩු වී තිබේ. ඝන අපද්‍රව්‍ය බැහැර කිරීම ද (නිවෙස් වලින්) අඩුවී තිබේ. එහෙත් අවසාන ප්‍රතිඵලය එනම් මුදාහැරෙන කාබන්ඩයොක්සයිඩ් ප්‍රමාණයේ තම් අඩුවක් නැත. මීට හේතුව අනෙකක් නොව බලාපොරොත්තු නොවන පරිදි ජනගහනයේ සිදුවූ වර්ධනය යි.

මියාමි ඩේඩ්හි ද (Miami-Dade) මෙවැනි පරිසර හිතකර වැඩසටහන් ක්‍රියාත්මක වේ. බස්රථවලට පමණක් යාමට ඉඩදෙන මාර්ග වෙන්කිරීම මගින් වසරකට හරිතාගාර වායූ වාතය 900 ක් අඩුකර ගැනීමට මෙන් බලධාරීහු බලාපොරොත්තු වෙති. එහිදී අපේක්ෂා කරන්නේ තනි තනි පුද්ගලයන් වාහන පදවාගෙන යාම අධෝරූප කොට ඔවුන් පොදු ප්‍රවාහන ක්‍රමයකට යොමු කරවීම ය. එවිට මාර්ගයේ දිවෙන රථ ගණන අඩුවේ. ඒ හරහා පිටවන කාබන්ඩයොක්සයිඩ් හා වෙනත් වායූ ප්‍රමාණ අඩුකර ගත හැකි ය. ප්‍රාදේශීය ආණ්ඩු මෙන්ම පොදුගලික ආයතන ද හරිතාගාර වායූ ගැන උනන්දු වන බව දැන් පෙනෙන්නට තිබේ. බ්‍රිටිෂ් පෙට්‍රොලියම් ආයතනය ඊට කදිම නිදසුනකි. එහි ප්‍රධානියා වන ශ්‍රීමත් ජෝන් බ්‍රවුනි කාබන් ඩයොක්සයිඩ් පිටවීම් 10% කින් අඩු කරන්නට තම සේවකයන්ට උපදෙස් දුන්නේ මීට වසර 4 කට පෙර ය. දැන් ඒ ඉලක්කය යම්තාක් දුරට සපුරා ගන්නට ඔහුට හැකිව තිබේ. ඉන්ධනවල ඇති කාබන් ප්‍රමාණය අඩු කර ගැනීම හෝ සම්පූර්ණයෙන්ම කාබන් රහිත ඉන්ධන යොදා ගැනීම කෙරෙහි ද දැන් අවධානය යොමුව තිබේ. හයිඩ්‍රජන් ඉන්ධනයක් සේ යොදා ගැනීමේ හැකියාව ගැන පර්යේෂණ කිරීම සඳහා ෆෝර්ඩ් මෝටර් සමාගම දැනටමත් ඩොලර් මිලියන 15 කට වඩා වැය කර තිබේ. එම සමාගමේ අවශ්‍යතාව මත මේ පර්යේෂණ මෙහෙයවන්නේ ප්‍රින්ස්ටන් විශ්වවිද්‍යාලය යි.

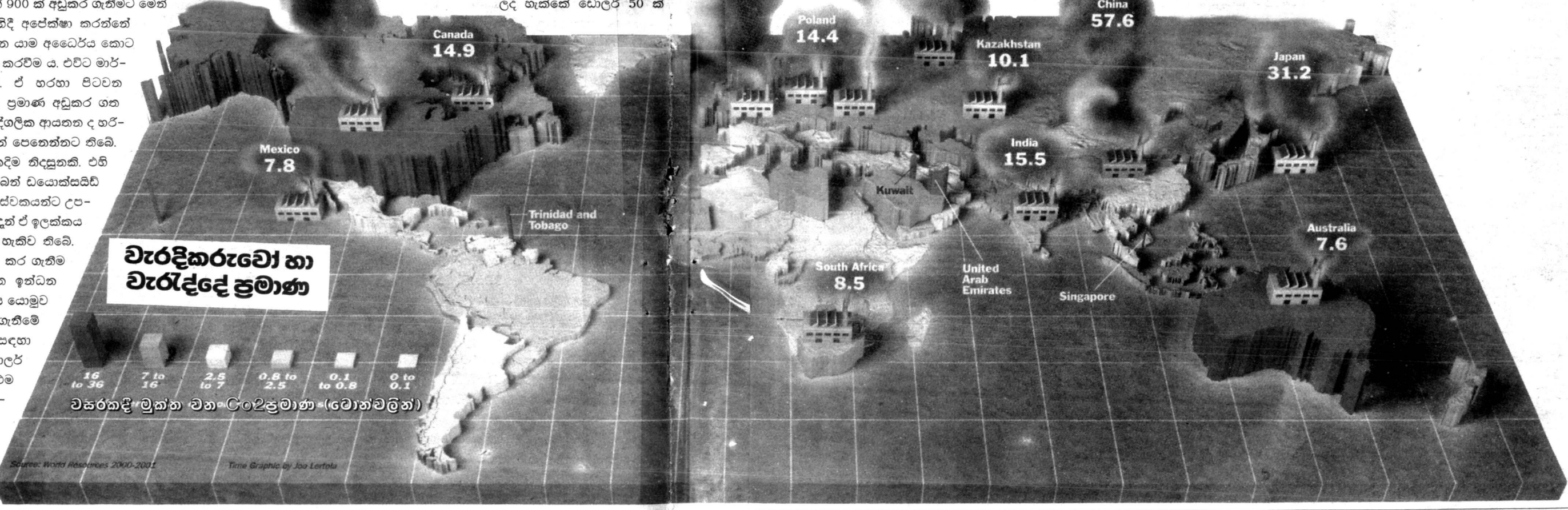
2000 ඔක්තෝබර් මාසයේ දී බ්‍රිටිෂ් පෙට්‍රෝලියම්, අල්කන්, ඩුපොන්ට් වැනි සමාගම් රැසක්

එක්ව කියෝතෝ ගිවිසුමට අනුකූල වන පරිදි හරිතාගාර වායූ අවම කිරීමේ ප්‍රයත්නයක යෙදී සිටි මුත් ෆෝර්ඩ්, ඩේමලර් බෙන්ස් වැනි සමාගම් මීට එක් වී තිබුණේ නැත. හොන්ඩා හා වොයෝටා සමාගම් විසින් හරිතාගාර වායූ මුක්තවීම් 40%කින් අඩු කළ හැකි මුහුම්කරණ මෝටර් රථ වෙළෙඳපොළට හඳුන්වා දී තිබිණි.

හරිතාගාර ආවරණයට විසඳුමක් ලෙස කාලගුණ විචලන පිළිබඳ එක්සත් ජාතීන්ගේ අන්තර් රාජ්‍ය මණ්ඩලය (IPCC) යෝජනා කරන්නේ වැඩියෙන් සුළං බලය වෙන යොමු විය යුතු බව ය. ඇමරිකාවේ සුළං බලය වාණිජ කටයුතු සඳහා බහුලව යොදා නොගැනෙන්නේ යුරෝපයේ එය ඉතා සාර්ථක ලෙස යොදා ගැනීමෙනි. ලොව සුළං බලශක්ති නිෂ්පාදනයන් 90% කම හිමිකරුවා වන්නේ යුරෝපය යි. මේ කර්මාන්තයේ ප්‍රමුඛයන් වන යුරෝපීය රාජ්‍ය වන්නේ ඩෙන්මාර්කය, ජර්මනිය හා ස්පාඤ්ඤය යි. ලොව පුරා ඇති සුළං බල නිෂ්පාදනාගාරවලින් මෙහෙවැටී 15 ක පමණ ශක්තිය නිපද වේ. තෙදර්ලන්තය ද මෑතක සිට සුළං බලශක්තිය කෙරෙහි අවධානය යොමු කර ඇති අතර ලොව විශාලතම සුළං බලාගාර නිපදවීමේ තාක්ෂණය ද තෙදර්ලන්තය සතු ය. ගොවීන්ට බහුලව මේ සුළංබල නිපදුම් කෙරෙහි යොමුවන බව පෙනෙන්නට ඇත. ගොවීන්ට නිර්මාණය වූවේ (අක්කරයක) ලද හැක්කේ ඩොලර් 50 ක්

U.S. 186.1
විවිධ රටවල 1950 සිට මේ දක්වා පිට කළ CO2 ප්‍රමාණ වාතය (බිලියන වලින්)

වැරදිකරුවෝ හා වැරද්දේ ප්‍රමාණ

වසරකදී මුක්ත වන CO2 ප්‍රමාණ (වොන්වලින්)

Source: World Resources 2000-2001 Time Graphic by Joo Lertola

වර්ෂාව - වාර්තාගත අධික වර්ෂාවක් පසුගිය වසරේදී එංගලන්තයේ හා වේල්සයේ ඇති විය. ගිනි - පසුගිය දුර්වලදී ශ්‍රීසියේ සැමෝස් දූපතේ විශාල ගින්නක් ඇතිවිය. ගංවතුර - සිහියෝනි ගංවතුරෙන් 1997 මාර්ගවල මරණ 30 ක් වාර්තා විය. ඩොලර් මිලියන 500 ක් වටිනා දේපොළ හානි විය. සුළි - සුළං - 1999 ඇමරිකාවේ - අත්ලන්තික් සීමාවේදී ඇති වූ සුළි සුළඟින් පුද්ගලයන් 77 මරණයට පත් විය.

පමණ වූණත් ඒ ඉඩ ප්‍රමාණය සුළං බල ශක්තියට වෙන් කිරීමෙන් ඩොලර් 2000 කට වඩා වැඩි මුදලක් ඉපයිය හැකි වේ. යුරෝපීය සංගමයට අයත් නොවන ඇතැම් රටවල් ද මේ උණුසුම් ගැටලුවෙන් මිදීමට ප්‍රශංසනීය පියවර ගනිමින් සිටිනු පෙනේ.

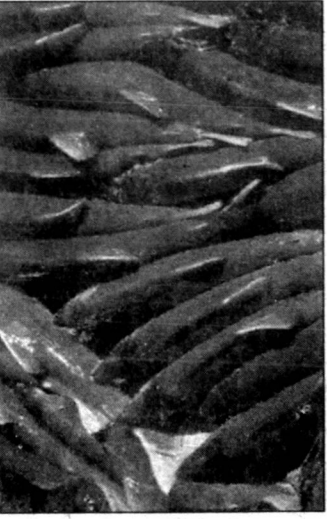
හොඳම උද්ගරණය මෙක්සිකෝව යි. මෙක්සිකෝව දශක කීපයක සිට භූතාප ක්‍රමයෙන් බලශක්ති නිෂ්පාදනය කෙරේ යොමුවී සිටී. දැන් ඔවුන් තම නිපදුම දෙගුණ කිරීමට උත්සහ දරමින් සිටිනා බව පෙනේ.

ඇමරිකාවට පසු, වැඩිම කාබන් ඩයොක්සයිඩ් ප්‍රමාණයක් පිට කරන චීනය (11%) තම හරිතාගාර වායූ විශාල ප්‍රමාණයකින් අඩුකොට

තිබේ. ජෝර්ජ් ඩබ්ලිව් බුෂ් හරිතාගාර ආවරණය සුළුවෙන් තැකුවත් ඔහුගේ පියා වන හිටපු ජනාධිපති ජෝර්ජ් බුෂ් තම එය ගැන සුළුවෙන් තැකුවේ නැත. ජෝර්ජ් බුෂ් හිටපු ජනාධිපතිවරයා එය හැඳින්වූයේ ධවලමන්දිර ආවරණය(White house effect) ලෙස ය. හරිතාගාර ආවරණය නිසා පීඩා විඳින්නට වන්නේ බංගලාදේශය වැනි රටවලට පමණක් යැයි වත්මන් ජනාධිපතිවරයා සිතනවා තම එය ඔහුට සිදු වූ ලොකු වැරදීමකි. ඇමරිකාවේ උතුරු කැරොලිනාව දැනටමත් මේ මගින් පීඩා ලබා ඇති අතර ඉදිරියේදී එය තව ප්‍රාන්ත කීපයකට ම හිරිහැර කරන්නට ඉඩ තිබේ. කාලගුණ විචලන පිළිබඳ එක්සත් ජාතීන්ගේ අන්තර් රාජ්‍ය මණ්ඩලයට අනුව ලොව උණුසුම්ම දශකය වී ඇත්තේ 1990 දශකය යි.

පසුගිය ශතවර්ෂය තුළ ලෝකයේ මධ්‍යතන උෂ්ණත්වය සෙල්සියස් අංශක 5 කින් ඉහළ ගොස් තිබේ.

යෝධ කිලිමැන්චාරෝ ඇතුළු හිමකල රැසක් ම දියවෙමින් පවත්වා අතර කොරල්පර රැසක් ද වැනසී යාමට පටන්ගෙන තිබේ. නියගය ආසියාවේ අප්‍රිකාවේ සාමාන්‍ය දෙයක් බවට පත්ව තිබේ. එල්-නිනෝ ක්‍රියාව නැගෙනහිර පැසිපික් ප්‍රදේශවල බහුලව සිදු වේ. 43 පිටුවට

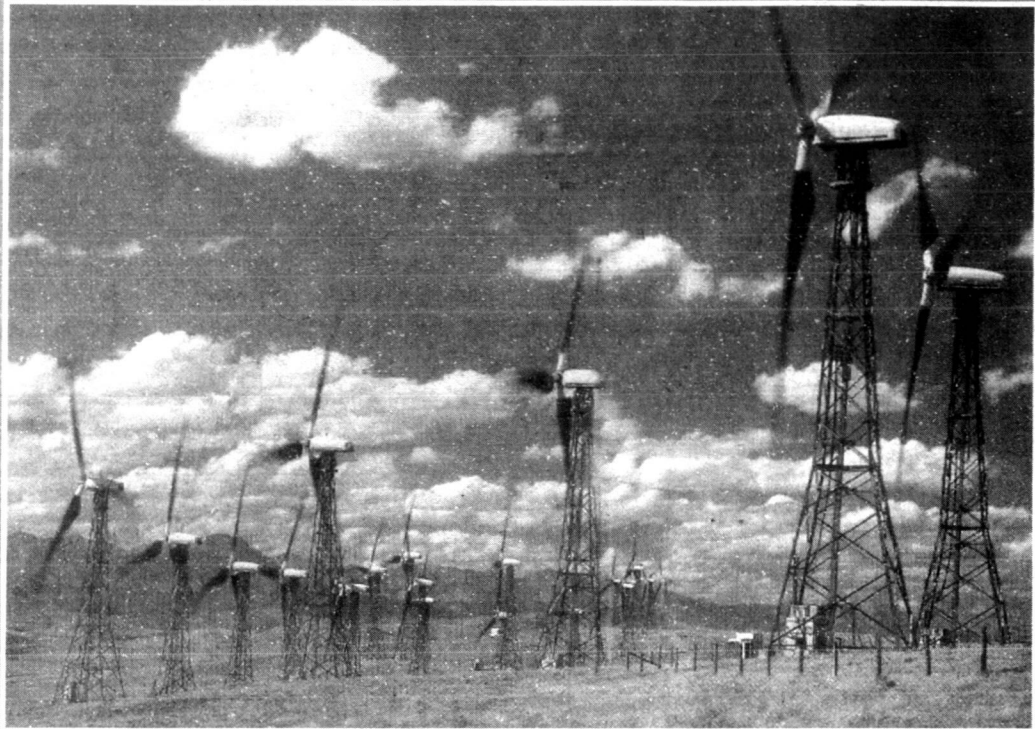

1997-98 අතර සමුද්‍ර උෂ්ණත්වය සෙල්සියස් අංශක 3 කින් ඉහළ ගිය අතර පැසිපික් සැමන් ඔසුන්ගේ ගහනය වේගයෙන් පහළ බසින්නට විය. තනිකන් ඩොක්ස් ධූව වලසුන් වැදවී යන්නට විය. කොරල්පර පෝෂණය කරන ඇල්ගී විනාශවීම නිසා කොරල්පරවල අනාගතය අනතුරේ ය. ඇමරිකාවේ උතුරු ප්‍රදේශවල ඩොංගු ඔහුලව පැතිර යන්නට විය.

කොහොමද විකල්ප කොයන්ෂේ

ගස් වැවීම

වනාන්තර හෙක්ටයාරයකට විසර්කදී කාබන්ඩයොක්සයිඩ් ටොන් 13.6 උරා ගත හැකිය. ආරක්ෂිත කෘෂිකර්ම ක්‍රමෝපායන් පෝරුගෑමෙන් තොරව වගා කටයුතුවල යෙදීම මගින් වසරකට (හෙක්ටයාරයකින්) කාබන්ඩයොක්සයිඩ් ටොන් 2.7 ක් මුක්තවීම වළක්වා ගත හැකිය. (පෝරුගෑමේදී ධූමකිප්ප හා කාබන් මුසුම් කාබන්ඩයොක්සයිඩ් හැනීම සිදුවේ) අනතුරුදයක දේ බැකාර කරවීම හරිතාගාර වායු අත්හැර දමන ලද හෙල් ෂීට්වලට යැවීම කාබන් කඳුවලටම යැවීම කාබන්ඩයොක්සයිඩ් කැල්සියම් පදනම් කරගත් ඔනිස් ගොනුවලට (කඳුවලට) යැවීම

විකල්ප බලශක්ති

සුළං - ලොව පුරා සුළං බලය ප්‍රයෝජනයට ගැනීම 30% කින් ඉහළ ගොස් ඇත. සූර්ය බලය - දැන් මෙය ඩොලර් බිලියන 2.2 ක් තරම් ඉහළ ප්‍රමාණයක ව්‍යාපාරයක් බවට පත්ව තිබේ. එහි නිෂ්පාදන වියදම අඩුවෙමින් පවත්නා නිසා ආකර්ෂණීය ක්‍රමයක් බවට පත්වෙමින් තිබේ. න්‍යෂ්ටික බලය - ඇමරිකාවේ බලශක්ති සැපයුමෙන් 20% ක් ම ආවරණය වන්නේ න්‍යෂ්ටික බලයෙනි. මුෂ්ගේ රජය මේ ක්‍රමය ගැන විශ්වාසය තබන බව පෙනේ. ඉන්ධන කෝෂ - හයිඩ්‍රජන් හා ධූමකිප්ප කාබන්ගෙන්

කාබන් ඩයොක්සයිඩ් පමණක් ද?

කාබන් ඩයොක්සයිඩ්වලට අමතරව ක්‍රියාත්මක වන අනෙක් වැදගත්ම හරිතාගාර වායුව මීතේන් ය. මීතේන් පරිසරයට මුදාහැරෙන ක්‍රම මොනවාදැයි විමසා බලමු. ගවයන් නිසා ද පරිසරයට විශාල මීතේන් ප්‍රමාණයක් නිකුත් වේ. සිවුන්ට දෙන කෑම ගැන සැලකිලිමත් වන්නේ නම් මේ ප්‍රමාණය අඩුකර ගත හැකි ය. කුඹුරු - ගංවතුරට යටවූ කුඹුරුවලින් ද විශාල මීතේන් ප්‍රමාණයක් නිකුත් වේ. පරිප්ප කාන්දු - නළු මාර්ගවලින් සිදුවන කාන්දුවලින් ද (ස්වභාවික වායු) මෙය විය හැක.

සංරක්ෂණය

අර්කිමැස්ම මගින් විදුලිය, ජලය හා වෙනත් දේ අර්කිමැස්මෙන් භාවිතා කිරීමෙන් ද හරිතාගාර වායු මුදාහැරීම් අවම කළ හැක. ඉන්ධන අර්කිමැස්ම ඉන්ධන වැයවීම 29% කින් අඩු මෝටර් රථ දැන් නිපදවා තිබේ.

මේ ක්‍රියාවලට ප්‍රධානම හේතුව හරිතාගාර වායු පෘථිවිය තුළ ඒකා-රාශීවීම හේතුවෙන් පෘථිවිය අත-පේක්ෂිත ලෙස උණුසුම් වීමයි. බහු-ලම හරිතාගාර වායුව වන කාබන්ඩයොක්සයිඩ් කාර්මික විප්ල-වයට පෙර තිබූ ප්‍රමාණයට වඩා 30% කින් වැඩි වී තිබේ. මේ වැඩිවීමේ ප්‍රති-ගතය ද දිනෙන් දින ඉහළ යයි.

2100 වන විට උෂ්ණත්වය ඉහළ යාම සෙන්ටිග්‍රේඩ් 5.8 ක් තරම් ඉහළ එකක් වීමට ඉඩ ඇත. එය කලින් පෙරයිම් කළ අගයට වඩා 50% ක පමණ වැඩිවීමකි. මේ උෂ්ණත්ව වැඩිවීම් කෙතරම් හයානකදැයි කිවහොත් මේ හේතුව නිසා මුහුදු මට්ටම අඩි 1 ක් ඉහළ ගියහොත් මාලදිවයින බංගලාදේශය ජලෝර-ඩාව ලුසියානාව ඇතුළු ප්‍රදේශ ගණනාවක් ම වතුරෙන් යට වීම හා විනාශයක් සිදු වනු ඇත. කාලගුණ කලාපවල සම්පූර්ණ විපර්යාසයක් සිදුවනු ඇත. මධ්‍යම කැනඩාව පෙනෙනු ඇත්තේ මධ්‍යම ඉලිනො-යිස් ලෙසට ය. ජෝර්ජියාව පෙනෙනු ඇත්තේ ගෝතමාලාව ලෙස ය.

මුහුදු මට්ටම ඉහළ යාම මානව සෞඛ්‍ය ප්‍රශ්න කෙරෙහි ද සෘජු ලෙසම බලපෑම් ඇති කරනු ඇත. ලවණ මුසු මුහුදු ජලය මිරිදිය ජලා-ශවලට එක්වීමෙන් විශාල ජල දූෂ-ණයක් සිදුවනු ඇත.

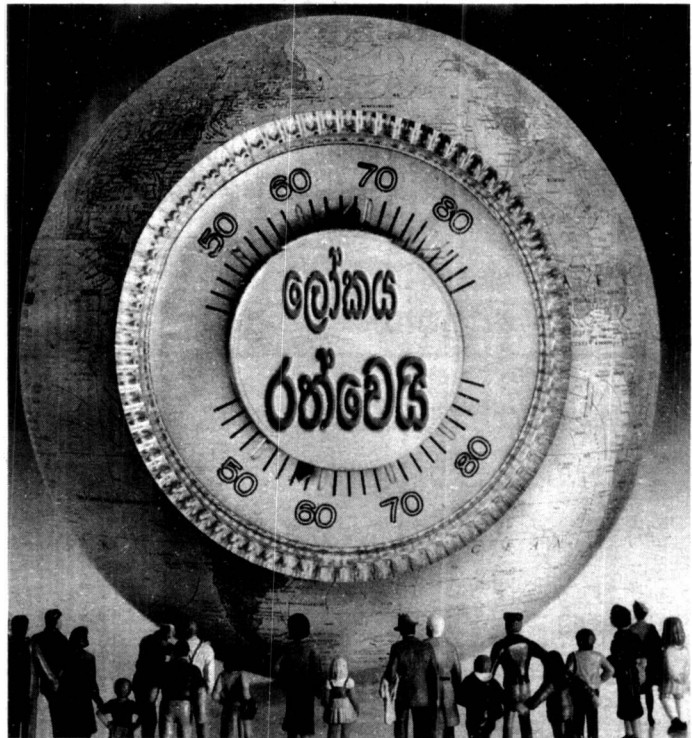
හරිතාගාර ආවරණයේ තවත් සෘජු විපාක වන්නේ ශ්වසන ආබාධ හා හෘද ආබාධයන් ය. උණුසුම් ඉහළ යාම, රෝග පතුරුවන මීයන් වැනි කෘන්තක සතුන් හා කෘමීන් (මදුරු-වන් ටික්කන් වැනි) ගේ වර්ධනයට හේතුවන අතර ඩෙංගු මැලේරියා බරවා ඇතුළු රෝග රැසක් ම ලොව පුරා ව්‍යාප්තවීමට ද මුල් වන්නේය.

පරිගණක ආදර්ශන මගින් පෘථිවි කාලගුණයේ අනාගත

වෙනස්වීම් පෙරයිම් කිරීම ගැන කාලගුණ විද්‍යාඥයන් තුළ විශාල උනන්දුවක් ඇතිවී තිබේ. මේ පරිග-ණක ආදර්ශනවලින් ලැබෙන ප්‍රති-ඵල අතීතයේදී ඇතැමුන්ගේ විචේ-වනයට හා දෝෂ දර්ශනයට ලක්ව

පෙරයිම් පරිපූර්ණ ඒවා නොවේ. 90 දශකයේ පරිගණක ආදර්ශනවලට එල්ල වී කොත් හා පිතටුබෝගී ගිනි-කඳු පිපිරීම්වලට අදාළ දත්ත ඇතු-ලත් වුවේ නැත. අද ක්‍රියාත්මක වන ආදර්ශන ගැන සැලකුවහොත් වලා-

ඵලදාව වැඩි වේ. එහෙත් උෂ්ණත්-වය වැඩිවීම සෛලීයයේ අංශක 1.5 ට වඩා ඉහළ යෑදී ඵලදාව වේග-යෙන් පහළ බසින්තට ගනී. කාල-ගුණ වෙනස්වීම් හේතුවෙන් ගෙන යාකවල මල් හට ගැනීමේ හා ඵල ඇතිවීමේ කාලසීමා හා ගැනියා ද වෙනස් වෙයි. වොෂින්ටන්හි වෙර මල් පිපීමේ කාලය වෙනස්වීම මීට හොඳම නිදසුනකි. මැනදී කළ පර-යේෂණයකදී හෙලිවූයේ මල් පිපීමේ කාලය (1970 හා සසඳන කල) දින 9 කින් ඉක්මන් වී ඇති බව ය. මෙසේ ශාකවල ඵල දැරීමේ (හෝ මල් හට ගැනීමේ) කාල වකවානු වෙනස්වීම කෘෂිකාර්මික සැලසුම් ක්‍රියාත්මක කිරීමේදී බාධා ඇති කරවයි. කාල-ගුණ විචලන පිලිබඳ එක්සත් ජාතීන්ගේ අන්තර් රාජ්‍ය මණ්ඩලය පවසන පරිදි පෘථිවිය උණුසුම් වීමේ සංසිද්ධිය මෙලෙසම දිගටම ක්‍රියාත්මක වුවහොත්, තව අවුරුදු 1000 කට පසු ග්‍රීන්ලන්තයේ හා අන්ටාර්ටිකාවේ හිම කඳු මීදි මුහුදු මට්ටම අඩි 9 කට වැඩි ගණනකින් ඉහළ යනු නොඅනුමාන ය. එසේ වුවහොත් ජලෝර්ඩාව පමණක් නොව ඇමරිකාවේ නැගෙනහිර ප්‍රදේශයේ මුහුදු වෙරලට ආසන්න හැම තරයක්ම ඉතිරි වනු ඇත්තේ සිතියම්වල පමණි. හිම කඳු දියවීම නිසා මුහුදේ ලවණ සාන්ද්‍රණය අඩු-වීම සාමුද්‍රික සුළං ප්‍රවාහ කෙරෙහිද විශාල බලපෑමක් ඇති කරයි. එවිට සූර්යා ලෝකය පෘථිවියට ගලා ඒම වැළැක්වෙන අතර එහි ප්‍රතිඵලයක් ලෙස පෘථිවිය දැඩි ලෙස සිසිල් වෙන්නට පටන් ගැනීමට ඉඩ ඇත. මෙලෙස පෘථිවිය උණුසුම්වීමේ සංසිද්ධිය යම් දිනකදී පෘථිවිය යළි හිම යුගයක් කරා කැඳවාගෙන යාමට ද ඉඩ තිබේ. □

පෘථිවි ගෝලීය සාමාන්‍ය උෂ්ණත්වය වසර 100ක් තුළ 2.5 F (1.4 C) සහ 10.4 F (5.8 C) අතර ප්‍රමාණයක් වැඩිවෙනැයි විශේෂඥයෝ අනාවැකි පළ කරති. (රූපයේ ඉහළින් දැක්වේ) අද පවත්නා පෘථිවි ගෝලීය උෂ්ණත්වයේ සාමාන්‍ය 57 F (14 C) (රූපයේ පහළින් දැක්වේ)

තිබිණි. එසේ වූයේ කාලගුණය ඉතාමත් සංකීර්ණ දෙයක් වන නිසා එය ගැන පෙරයිම් කළ හැකිද යන සැකය මතුවූ හෙයිනි.

එහෙත් අද තත්ත්වය ඊට වෙනස් ය. අද කාලගුණ ආදර්ශන වලට කාබන්ඩයොක්සයිඩ් පමණක් නොව හරිතාගාර වායු හැමෙකකම ව්‍යාප්තිය ගැන පෙරයිම් කිරීමේ හැකියාව ඇත. කෙසේ වුවත් මේ පරිගණක ආදර්ශනවලින් ලැබෙන

කුළු ක්‍රියා ගැන දත්ත ඒවායේ නැත. කෘෂිකාර්මික ක්ෂේත්‍රය කෙරෙහි මෙමගින් ඇතිවන බලපෑම ද සුළුපටු එකක් නොවේ. තියග හා ගංවතුර ඇතිවීම නිසා විශාල ලෙස වගා පාථවීම් ඇතිවන බව අමුතුවෙන් කිවයුතු නැත. ඇතැම් බෝගවලට ඉහළ කාබන්ඩයොක්සයිඩ් සාන්ද්‍රණයක් ලැබීම පළමු අවස්ථාවේදී ඉතා හොඳ ය. කාබන්ඩයොක්සයිඩ් සාන්ද්‍රණය වැඩිවීමත් සමග වගාවේ

මනෝප්